

Halász Gyula: Édes anyanyelvünk. Budapest: é. n. (1938.) Nyugat.

Halász Gyula könyve nemcsak hasznos, hanem szórakoztató olvasmány is. A szerző mai nyelvünkől, elsősorban az újságok nyelvéből szedett össze néhány ezer, nyugodtan mondhatjuk, elrettentő példát és ezeket elemezve mutatja meg a helyes magyarság törvényeit. Nagy előnye a könyvnek, hogy sehol sem elvont, sehol se száraz; nem egyszerű példatár, hogy senkinek se legyen türelme végigolvasni, hanem szellemes csevegős, így minden sorával leköti figyelmünket. Nagy előnye a könyvnek az is, hogy a leggyakrabban előforduló rossz magyar kifejezéseket állítja pellengérré és óvakkodik attól, hogy ott is hadakozzék, ahol ez fölösleges. Nyelvvédőink nagy része megelégszik az idegen szavak elleni, sokszor nevetségesen túlzó, hadjáráttal. Halász elsőroban magyarosabb stilisztikát szeretne, könyvével valóban szolgálja is ezt.

Baróti Dezső dr.

W. Albert: Grenz- und auslanddeutsche Unterrichtsskizzen. (Tanítási vázlatok a határmenti és külföldi németsegről.) Leipzig, 1935. E. Wunderlich. 94. lap.

A mai Németországban, az ú. n. Harmadik Birodalomban, fokozott jelentőség jutott a politikai emberré nevelésnek. Különleges feladatot alkot ebben a nevelésben — úgy érzi a birodalmi németiség, — a határmenti és külföldi németsegről szóló ismereteknek ápolása, mert felfogásuk szerint a szóbanforgó töredékek téte a legszorosabban egybe van kötve a birodalom népi létkérdéseivel. Holott — jegyezhetnők meg mi azonnal, — itt nem elszakított és üldözött kisebbségekről, hanem önkéntesen más országokba költözött, más államok szuverén területeinek keretei között régen, gyakran századokkal ezelőtt letelepült, végleg elhelyezkedett s honpolgárokká lett kisebbségekről van szó. Mindamellet — úgy látja szerzőnk, ki bizonyára német társadalmi és pedagógiai véleménynek ad kifejezést, sőt talán politikainak is, — mindenemű németországi iskolának feladata, így még a népiskoláé is, hogy különös figyelmet szenteljen a tanításban a határmenti és külföldi németségnek. Nincs is hiány a határmenti és külföldi németsegről szóló tanítás értékes elméleti irodalmában.

Főképen a középiskola végzett már e téren figyelemreméltó előmunkálataikat. Mióta azonban a birodalmi kormány s az egyes tartományi kormányzatok erőteljesebben sorompóba lépnek a népi német nevelés érdekében, a iskolai tanítói karnál is széles körben fölébredt az érzék a határmenti és külföldi németiség számbavétele és figyelemmel kísérése iránt. Érzék és érzület azonban szerzőnk szerint nem elegendő. A népi németiség e kérdéseit tárgyilag jól ismerni és az ifjúságot ez irányban német népi szellemben tanítani épen olyan szükséges és fontos, ha az iskola eredményes munkát akar e téren végezni.

Ezt a célt szolgálja W. Albert műve s mint könyvének alcíme: „Theoretische Einführung und praktische Durchführung in Beispielen“ (Elméleti bevezetés és gyakorlati megoldás példákban) mutatja, ennek a népi német nevelésnek és képzésnek kíván szolgálatába állni s a tanítónak elméleti és gyakorlati segítséget nyújtani a külföldi németiség sorsáról szóló tanításban.